

Datum
2025-06-10

Ert Datum
2025-03-24

Diarienummer
KBN/250227

Er beteckning
S2025/00416

Svar på remiss om Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från och vill lämna följande synpunkter.

Remissvaret ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 9 juni 2025, men Region Värmland har fått anstånd att svara till 10 juni 2025.

Inledning

I Region Värmlands svar lämnas generella synpunkter samt därefter synpunkter utifrån både det folkhälsovetenskapliga och det försäkringsmedicinska kompetensområdet kring ett antal av utredningens förslag.

Det folkhälsovetenskapliga perspektivet har stor relevans eftersom utredningens förslag har en påverkan på socioekonomiskt utsatta grupper. Det finns ett starkt samband mellan socioekonomi och hälsa där socioekonomiskt utsatta grupper har en betydligt sämre hälsa och hälsoutveckling än andra grupper i samhället. Det övergripande nationella folkhälsomålet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Till det övergripande målet finns åtta målområden som har stor betydelse för människors livsvillkor varav flera är relevanta utifrån utredningens förslag; målområde 1, det tidiga livets villkor; målområde 2 kunskap, kompetenser och utbildning; målområde 4, inkomster och försörjningsmöjligheter samt målområde 7, kontroll inflytande och delaktighet.

Region Värmland har ett flertal synpunkter och farhågor gällande konsekvenserna av utredningens förslag. Intentionen att öka drivkraften och möjligheten till egen försörjning kan vara god men Region Värmland anser att förslagen kan ha negativa konsekvenser för sårbara grupper, riskera att bidra till ökad ojämlikhet och utanförskap samt att bortse från behovet av strukturella och samhälleliga insatser för att bryta utanförskap.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

Följande förslag är framför allt analyserade utifrån ett folkhälsovetenskapligt perspektiv:

- Jobbpremie
- Modell för bidragstak inom ekonomiskt bistånd
- Begränsning av försörjningsstöd
- Moderniserad riksnorm

Den försäkringsmedicinska analysen rör framför allt förslagen i avsnitt 16 – 17. Region Värmland ser positivt på utredningens ambition att skapa mer jämlika och rättssäkra bedömningar av arbetsförmågan hos individer som står utanför den allmänna sjukförsäkringen. Samtidigt vill Region Värmland understryka att utredningen inte i tillräcklig omfattning beaktar hälso- och sjukvårdens bristande förutsättningar. En del av de föreslagna åtgärderna riskerar därför att medföra negativa konsekvenser för både individen och hälso- och sjukvården.

Generella synpunkter

Sårbara grupper riskerar att drabbas negativt

Ensamstående med barn, utrikesfödda sammanboende samt ensamstående med barn och familjer med många barn riskerar att drabbas av negativa konsekvenser av utredningens förslag. Dessa grupper lyfts fram i den nationella folkhälsopolitiken som särskilt sårbara, inte minst inom målområde 4, inkomster och försörjningsmöjligheter. Bristande ekonomiska förutsättningar påverkar hälsan på flera sätt, allt från ekonomisk stress, begränsat handlingsutrymme och deltagande i samhällslivet i stort.

Utredningens förslag riskerar att redan utsatta grupper får än mer begränsade förutsättningar vilket kan ha negativ påverkan på integration, förutsättningar till egen försörjning och självständighet. Effekter som sannolikt kommer att generera andra kostnader för samhället samt fördjupa redan stora skillnader mellan olika grupper i befolkningen.

Alltför ensidig syn på drivkrafter och möjligheter

Region Värmland anser att utredningen fokuserar alltför ensidigt på att öka den enskildes ekonomiska drivkrafter att ta ett arbete. Som utredningen själv påpekar har biståndsmottagare generellt sett svag anknytning till och svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Sett till de målgrupper som idag är biståndsmottagare ställer sig Region Värmland tveksamma till vilka reella möjligheter målgrupperna har att ta ett arbete. Region Värmland tror att förslagen, för att få god effekt, behöver kompletteras med andra arbetsmarknads- och familjepolitiska åtgärder.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

Förslagen riskerar att öka ojämlikhet i samhället

Region Värmland ser att flera av utredningens förslag riskerar att öka såväl minoritetsstress som ekonomisk stress för målgrupper som redan idag är mer utsatta och sårbara är befolkningen i övrigt. Flera av förslagen riskerar att bli ojämlikhetsalstrande och, snarare än att öka individens motivation, bidra till ökat utanförskap och ökad utsatthet. Det kan i sin tur öka grogrunden för rekrytering till antidemokratiska grupperingar och ungdomskriminalitet, vilket utredningen själv konstaterar.

Region Värmland skulle också se att problematiken med låglöneyrken adresserades snarare än att kompensera med införande av en jobbpremie.

Förslagen som ökar de ekonomiska drivkrafterna bedöms ha större positiva sysselsättningseffekter i regioner med en högre efterfrågan på arbetskraft. Värmland, med flera län, skulle då riskera att få mindre positiva effekter och dessutom olika utfall i olika kommuner, vilket riskerar leda till ökad geografisk ojämlikhet inom länet och i landet.

Barn och barnrättsperspektivet

Utredningens förslag påverkar barn på flera olika sätt. Flera förslag försämrar den ekonomiska situationen för barn i biståndshushåll och påverkar barn olika beroende på hushållssammansättningen. Att växa upp i familjer med ekonomisk utsatthet, framför allt långvarig utsatthet, har en negativ påverkan på barns förutsättningar för hälsa, sociala relationer, skolresultat och framtidstro. Utifrån det är det av stor vikt att säkerställa att förslagen inte bidrar till ökad ojämlikhet i förutsättningar för hälsa eller ett förstärkt utanförskap.

Region Värmland ser en risk att förslagen i betänkandet kommer öka risken för ohälsa bland barn och unga i dessa familjer som kan påverka dessa barns skolgång, fritid och möjligheter att bidra till samhället på sikt. Det riskerar dessutom att öka det negativa mönster där barn ärver såväl ohälsa som behov av hjälp och bistånd från samhället.

Region Värmland önskar se en barnrättsekonskvensanalys av förslaget om krav på laglig vistelse i Sverige. Förslaget om ett bidragstak bedöms av utredaren inte vara förenligt med barnkonventionen. Region Värmland motsätter sig starkt ett sådant förslag. Utredningens övriga förslag bedöms vara förenliga med barnkonventionen.

Förslagen utgår från svag evidens

Förslagen i betänkandet tar avstamp från liknande satsningar med osäkra positiva resultat, marginella långsiktiga effekter eller, i vissa fall negativa effekter. I arbetet med att stärka förutsättningar för grupper med svag ställning i samhället och som många gånger står långt från arbetsmarknaden måste förslag på förändringar ha tydliga positiva långsiktiga effekter, både

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

för individen och samhället.

Att lämna förslag utan ställningstagande i sak riskerar att urholka den demokratiska processen

Region Värmland anser att det är anmärkningsvärt att utredaren via tilläggsdirektiv fått i uppdrag att, oavsett ställningstagande i sak, lämna författningsförslag angående jobbprenie, begränsningar av försörjningsstöd till större hushåll, begränsningar av försörjningsstöd utöver riksnormen samt förbud att bevilja bistånd till den som olovligen vistas i landet. Det kan tolkas som att regeringen föregår utredningens analyser och bortser från utredarens kvalificerade slutsatser, som bland annat beskriver förväntad effekt av olika åtgärder. Det riskerar att urholka den demokratiska processen och syftet med ett remissförfarande.

6.9.1 Förslag om införande av jobbprenie

Region Värmland ställer sig tveksam till förslaget om jobbprenie. Jobbprenien skulle kunna stimulera vissa att gå från försörjningsstöd till förvärvsarbete, innebär inte några begränsningar för andra grupper och riskerar inte leda till ökad ekonomisk ojämlikhet.

Region Värmland ser dock att det är en liten del av de personer som uppbär försörjningsstöd som blir aktuella mottagare av en jobbprenie. Införande av jobbprenie innebär en ökad administration för kommuner, vilket bör tas i beaktande.

Region Värmland anser att andra insatser, som handlar om att stärka stödet för de personer som idag har svaga förutsättningar för att kunna ta ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden, borde vara mer intressanta att utreda vidare. Kostnaderna för att införa jobbprenien kan ifrågasättas om det vägs mot sannolika positiva effekter och i stället bör andra insatser, såsom utbildningsinsatser och praktikplatser vara mer kostnadseffektiva, träffsäkra och inte bidra till ökad administration.

7.9.1 En modell för bidragstak inom ekonomiskt bistånd

Region Värmland konstaterar, liksom utredningen gör, att modellen inte är förenlig med Barnkonventionen, Europeiska sociala stadgan eller Europarådets sociala stadga. Region Värmland anser även att förslaget strider mot Sveriges åtaganden kring mänskliga rättigheter och flera grundläggande principer i socialtjänstlagen.

Förslaget riskerar att öka den ekonomiska ojämlikheten, segregationen och den sociala utslagningen, särskilt i barnrika hushåll. Detta kan ha negativa konsekvenser för barn och unga i resurssvaga områden, och ha en direkt

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

negativ inverkan på de insatser som görs för att minska riskerna för rekrytering till brottslighet.

Familjepolitikens syfte är att bidra till en god ekonomisk standard för alla barnfamiljer och minska ekonomiska klyftor mellan hushåll med och utan barn. Att minska dessa klyftor är avgörande för att motverka den växande ojämlikheten i hälsa, vilket är ett långsiktigt mål inom folkhälsopolitiken. Förslaget om bidragstak riskerar dock att motverka detta syfte och öka den ekonomiska ojämlikheten.

8. En moderniserad riksnorm

Region Värmland är positiva till den föreslagna modellen för att bedöma skälig levnadsstandard, den är transparent och ger individen möjlighet att välja hur de vill lägga sina pengar. Region Värmland ser också positivt på att utredningen har gjort en barnkonsekvensanalys och att slutsatserna visar på en bra anpassning efter rimlig konsumtion, inklusive fritid- och kulturaktiviteter.

Men Region Värmland menar att förslaget om minskade kostnader för biståndet kommer att leda till en kraftig standardsänkning av levnadsstandarden för vissa hushåll. Det riskerar att urholka de satsningar som tidigare gjorts för att minska de risker för ohälsa som det innebär att leva i ekonomisk utsatthet, framförallt för barn och ungdomar.

Region Värmland vill också betona att en större grupp i dag har försörjningsstöd under en längre tidsperiod. Region Värmland anser att det är viktigt att utredningen kompletteras med förslag som tillgodoser insatser som stöttar de individer och familjer som får långvarigt bistånd. Det behöver vara insatser av såväl ekonomisk som stödjande karaktär för att ge förutsättningar att kunna ta/få ett arbete samt att minska riskerna för utsatthet då biståndet inte innefattar skäliga levnadskostnader över tid.

Slutligen påpekar Region Värmland att Barnrättskommittén har uttalat att staterna har en förpliktelse att inte avsiktligt vidta åtgärder som för utvecklingen bakåt när det gäller barns ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Region Värmland anser att den föreslagna standardsänkningen kan vara en sådan åtgärd.

10.6.1 Begränsning av försörjningsstödet för större hushåll

Region Värmland anser att det kan vara en god intention att försöka hitta förslag för att bryta biståndsberoende och att minimera så kallade inlåsnings effekter i relation till försörjningsstödet.

Region Värmland anser det dock problematiskt att utredningen beskriver, men inte tar hänsyn till, vilka reella möjligheter som målgrupperna som idag är biståndsmottagare har på arbetsmarknaden. Försämrade ekonomi och ökad ekonomisk utsatthet på individnivå kan inte ses som en lösning. Region

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

Värmland menar att det är strukturella problem som måste mötas med förstärkta insatser inom det utbildnings- och arbetsmarknadspolitiska området.

Även om det finns skäl att utjämna skillnaderna i ersättningssystemen mellan hushåll *med* barn och hushåll *utan* barn, för att på så sätt göra de ekonomiska incitamenten att arbeta mer likvärdiga, ser Region Värmland en risk i att hushåll med många barn till följd av begränsat försörjningsstöd kan hamna i ökad ekonomisk utsatthet vilket kan leda till att man tvingas att flytta. Riskerna för vräkning av barnfamiljer kan komma att öka.

16.6.1 Läkarintyg ska lämnas om sjukperioden överstiger sju dagar

Region Värmland ställer sig inte bakom förslaget i dess nuvarande utformning. Region Värmland instämmer i att de regionala skillnaderna avseende hanteringen av intyg för den aktuella patientgruppen resulterar i ojämlika och olikvärdiga bedömningar. Vidare är Region Värmland enig med utredningen i att en undermåligt dokumenterad försäkringsmedicinsk bedömning (såsom avsaknad av läkarintyg alternativt ett intyg av otillräcklig kvalitet) innebär en risk för att individen erhåller sämre vård och rehabilitering.

Utredningen tar dock inte i beaktande att läkare generellt upplever det svårt att bedöma en individs arbetsförmåga.¹ Det som störst andel läkare upplever som problematiskt är att bedöma arbetsförmågan hos arbetssökande patienter, där arbetsförmågan ska bedömas gentemot normalt förekommande arbete. När det gäller individer med ekonomiskt bistånd ska läkaren oftast bedöma arbetsförmågan antingen gentemot normalt förekommande arbete (= aktuellt för arbetssökande individer) eller mot de aktiviteter som patienten deltar i via socialtjänsten/kommunen. Om individen är aktuell för insatser inom socialtjänsten så finns det dessutom ofta stora möjligheter till anpassningar som gör att sjukskrivning inte är indicerat. **För att läkaren ska kunna göra en adekvat bedömning av den biståndssökandes arbetsförmåga så är det således ofta nödvändigt att inhämta mer information från kommunen/socialtjänsten.**

Socialstyrelsen har i sin lägesbeskrivning påpekat att det finns betydande brister i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, där läkare bland annat har otillräcklig kompetens, tid och resurser för att kunna göra adekvata försäkringsmedicinska bedömningar.² **För att säkerställa korrekta försäkringsmedicinska bedömningar av hög kvalitet måste först**

¹ [Huvudrapport 2018 – Läkares erfarenheter av arbete med sjukskrivning av patienter”, Karolinska Institutet 2018](#)

² [Socialstyrelsens lägesbeskrivning: ”Hälso- och sjukvårdens arbete med sjukskrivning och rehabilitering”, 2023](#)

Datum
2025-06-10Diarienummer
KBN/250227

grundförutsättningarna (tid, kompetens etc) tillskapas. Utredningens förslag medför att ännu fler läkarintyg behöver utfärdas inom den redan pressade hälso- och sjukvården, där dessutom den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården (3 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)).

Vidare är det viktigt att beakta att en sjukskrivning av patienter med ekonomiskt bistånd ofta utgör en **risksjukskrivning**, där man mycket noggrant måste överväga om sjukskrivning är rätt åtgärd. Det kan vara viktigt för individens rehabilitering att den är kvar i aktivitet och en sjukskrivning kan medföra att den enskilde passiviseras, isoleras och hamnar i ett ännu större ekonomiskt utanförskap.

Sammanfattningsvis instämmer Region Värmland i att det är oacceptabelt att en redan marginaliserad grupp får sämre medicinska och försäkringsmedicinska bedömningar än övriga individer, men under nuvarande förutsättningar (=tidsbrist, kompetensbrist och ofta bristfällig information avseende vad den biståndssökandes arbetsförmåga ska bedömas gentemot liksom eventuella möjligheter till anpassningar) finns det en uppenbar risk för att läkarintygen även fortsättningsvis kommer baseras på undermåliga försäkringsmedicinska bedömningar.

Avsaknad av förutsättningar för att kunna göra adekvata försäkringsmedicinska bedömningar i kombination med ett krav på läkarintyg efter dag sju torde även medföra att individer som inte bör sjukskrivas kommer att sjukskrivas i högre utsträckning - med efterföljande risker enligt ovan. Ett krav på läkarintyg innebär inte automatiskt att kvaliteten i intygen eller de försäkringsmedicinska bedömningarna förbättras.

För att undvika ovan nämnda komplikationer till utredningens förslag att läkarintyg ska lämnas om sjukperioden överstiger sju dagar rekommenderar Region Värmland i första hand att:

- 1. Tillräckliga grundförutsättningar inom hälso- och sjukvården säkerställs.**

För att säkerställa korrekta försäkringsmedicinska bedömningar av hög kvalitet behöver förutsättningar såsom tid, läarkompetens och resurser tillskapas i hälso- och sjukvården. I glesbygd kan detta innebära särskilda utmaningar. Det är således avgörande att det försäkringsmedicinska området prioriteras, både på nationell och regional nivå.³

³ <https://www.regeringen.se/contentassets/1857483f4b5a4785ade9e255a188c199/uppdrag-att-starka-halso--och-sjukvardens-arbete-med-sjukskrivning-och-rehabilitering.pdf>

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

2. **Tillräcklig information om individens faktiska aktiviteter och möjligheter till anpassningar säkerställs.**

För att läkaren ska kunna göra en adekvat försäkringsmedicinsk bedömning av den biståndssökandes arbetsförmåga så fordras bland annat tillräcklig information avseende vad arbetsförmågan ska bedömas gentemot liksom eventuella möjligheter till anpassningar. Region Värmland förordar således större fokus på samverkan och planering före ett eventuellt utfärdande av läkarintyg. Förslagsvis kan socialtjänsten/kommunen inför läkarbesöket förse individen med en standardiserad blankett, i vilken det noggrant är ifyllt vilka aktiviteter som individens arbetsförmåga ska bedömas gentemot och vilka möjligheter det finns till anpassningar samt eventuell övrig relevant information – inklusive socialtjänstens fortsatta planering. Som ett alternativt förslag rekommenderas SIP-möte. SIP är dock en väldigt tidskrävande insats och kan inte utgöra normen vid den initiala försäkringsmedicinska bedömningen, utan torde snarare bli aktuellt i ett senare skede om behov föreligger.

3. **Sakkunniga läkare i försäkringsmedicin** från regionsidan bör involveras i Socialstyrelsens arbete med att ta fram eventuella blanketter.

16.6.2 Socialnämnden ska bedöma om biståndssökandens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom

Region Värmland är delvis positiva till förslaget men anser att det är viktigt att ta vissa aspekter i beaktande.

I utredningen går följande att utläsa: *"Utredningen konstaterar att socialnämnden troligen inte, på samma sätt som Försäkringskassan, har erfarenhet att ifrågasätta om den medicinska informationen i underlaget visar en nedsättning av personens förmåga till aktivitet."*

Utifrån ovanstående citat fordras ett förtydligande avseende roller och ansvar. När Försäkringskassan bedömer om individens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom, så gör Försäkringskassan det utifrån försäkringens villkor. **Försäkringskassan varken kan eller ska överpröva eller ifrågasätta vårdens kliniska försäkringsmedicinska bedömning.** I de fall som Försäkringskassan landar i en annan bedömning av individens arbetsförmåga än vad hälso- och sjukvården gör, så är det alltså utifrån en försäkringsjuridisk aspekt och inte utifrån en medicinsk dito. Försäkringskassan har vare sig medicinsk kompetens eller lagstöd för att göra en medicinsk bedömning av individens arbetsförmåga. En medicinsk bedömning görs inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen medan Försäkringskassan gör sin bedömning utifrån socialförsäkringsbalken.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

Således är det mycket viktigt att inte heller socialnämnden i ett eventuellt kommande uppdrag får i uppgift att ifrågasätta eller överpröva hälso- och sjukvårdens medicinska bedömning av individens arbetsförmåga. **Den kliniska försäkringsmedicinska bedömningen ska utföras av läkare i vården i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Socialnämnden kan inte inrättas som en överprövande instans.** Socialnämndens uppdrag torde snarare vara att väga samman all tillgänglig informationen i ärendet och utifrån denna information fatta ett juridiskt beslut om individens arbetsförmåga och rätt till ersättning eller stöd. Exempelvis har kanske socialnämnden mer ingående information om vilka krav de eventuella aktiviteter som individen är aktuell för ställer på individen och vilka möjligheter som finns till anpassningar. Vid försäkringsmedicinska eller medicinska oklarheter rekommenderar Region Värmland att socialnämnden begär in mer information från hälso- och sjukvården och en tät dialog mellan aktörerna förespråkas.

16.6.3 Det behövs stöd för handläggare inom ekonomiskt bistånd i bedömningen av om läkarintyget visar att arbetsförmåga är nedsatt

Region Värmland är delvis positiva till förslaget men anser att det är viktigt att ta vissa aspekter i beaktande.

För att handläggare på socialnämnden ska kunna fatta adekvata beslut kring huruvida en individs arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom - utifrån en juridisk aspekt – så fordras ett omfattande arbete med att bygga upp adekvat kompetens inom området.

Att säkerställa att de bedömningar som socialnämnden gör håller god kvalitet, **utan att de överprövar hälso- och sjukvårdens försäkringsmedicinska bedömningar**, är en grannlaga uppgift. Region Värmland anser inte att ett kunskapsstöd är tillräckligt. För att säkerställa en god kvalitet rekommenderas, utifrån ärendets behov, rådgivande försäkringsmedicinsk läkarkompetens som kan vara socialnämndens handläggare behjälpliga med att förklara medicinsk information och formulera kompletterande frågor till hälso- och sjukvården. Det är dock viktigt att ånyo poängtera att denna läkarkompetens inte ska ha som uppgift att överpröva behandlande läkares kliniska bedömning.

Då Försäkringskassan bedömer individens arbetsförmåga utifrån socialförsäkringens villkor och inte utifrån socialtjänstlagen, så går bedömningsgrunderna inte att likställa. **Således föreslår Region Värmland att kunskapsstödet tas fram av Socialstyrelsen i samarbete med regionernas sakkunniga läkare i försäkringsmedicin.** På så vis säkerställs att kunskapsstödet inte bidrar till att socialnämndens bedömning utgör en överprövning av vårdens bedömning. Arbetet kan, i enlighet med utredningens förslag, bedrivas i samråd med SKR.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

Det är också mycket viktigt att handläggarna, såsom utredningen poängterar, har god kunskap och förståelse för att bedömningen av om det finns godtagbara skäl att inte stå till arbetsmarknadens förfogande i socialtjänstlagen är bredare än bara frågan om medicinska skäl att avstå från arbete.

16.6.4 Socialnämnden får begära att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering

Region Värmland har svårt att göra en bedömning av vilka potentiella risker som ett villkorat ekonomiskt bistånd mot deltagande i arbetslivsrehabiliterande insatser kan innebära för den enskilde, och väljer därmed att inte uttala sig avseende detta förslag i utredningen.

Region Värmland kan dock konstatera att utredningens förslag förutsätter en hög medicinsk och försäkringsmedicinsk kompetens om socialnämnden ska kunna avgöra vilka krav som ska ställas och vilken insats som är lämplig i den enskilda situationen.

16.6.5 Det delade ansvaret bör kvarstå men samverkan behöver stärkas för att biståndsmottagare utan SGI ska få ändamålsenligt stöd.

Region Värmland är positiva till förslaget. Bristande samverkan är en känd utmaning – inte enkom avseende gruppen biståndsmottagare utan SGI.⁴ Region Värmland rekommenderar således starkt att kontaktvägarna mellan aktörerna ses över och att det blir lättare att etablera en aktiv kontakt. Region Värmland upplever exempelvis en försämring efter Försäkringskassans nationalisering/centralisering.

16.6.6 Uppdrag om gemensamt nationellt kunskapsstöd som tydliggör ansvarsfördelningen och ökar sannolikheten att sjuka biståndsmottagare som saknar SGI får ändamålsenligt stöd

Region Värmland är positiva till förslaget men rekommenderar att sakkunniga läkare i försäkringsmedicin från regionsidan ingår i uppdraget att ta fram kunskapsstödet.

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

17.7.1 Kommunen ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslås

Region Värmland är positiva till förslaget och ser vinster med att stärka samverkan med samordnad individuell plan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen så som beskrivs i 17.6.1. Om en enskild person fått ett avslag om samordnad rehabilitering, borde det öka behovet av att en SIP genomförs. Region Värmland ser att processen då blir jämlik och utgår från behov, samt att den inte är beroende av om det finns ett samordningsförbund i länet eller inte, eftersom samordningsförbund är frivilligt. De förbund som finns erbjuder olika aktiviteter/insatser och alla kommuner är inte med.

Region Värmland håller med om att förslaget kräver att ansvarsfördelningen behöver förtydligas i ett nationellt kunskapsstöd, så som beskrivs i 16.6.6.

18.8.1 Ekonomiskt bistånd till kostnader för hyra av bostad i andra hand

Region Värmland ser att förslaget kan underlätta och standardisera handläggningen för socialtjänsten samt att det kan öka harmoniseringen mellan olika lagar och regelverk. Det finns dock en risk att problemen i stället förflyttas någon annanstans, exempelvis genom att olovlig uthyrning maskeras bakom inneboendelösningar, vilket utredningen påpekar. Det finns också risk för ökad utsatthet hos en redan utsatt målgrupp, särskilt i kommuner med ansträngd bostadsmarknad, vilket i slutändan ändå leder till åtgärder från socialtjänstens sida.

Region Värmland ställer sig positiv till att förslaget, om det genomförs, kompletteras med ett undantag från huvudregeln. Där det finns utrymme för individuella bedömningar och övergångslösningar som tar hänsyn till särskilt svåra situationer och till barnets rättigheter.

19.7.1 Ett krav införs på att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som lagligen vistas i Sverige

Region Värmland är mycket tveksamma till detta förslag. Förslaget är inte förenligt med Barnkonventionen, Sveriges åtagande inom de mänskliga rättigheterna, Europakonventionen och Europarådets sociala stadgar.

Region Värmland ser också att det finns risk att civilsamhällets aktörer belastas då allt fler kommer att söka sig till civilsamhället för att få stöd. Civilsamhället är och ska fortsätta vara ett komplement till det offentliga stödet och inte ersätta det.

Region Värmland önskar att utredningen fokuserar mer på de alternativa lösningar som presenteras men som inte uppfattas vara i enlighet med direktivets uppdrag. De alternativa lösningarna utgår dels från barnets bästa

Datum
2025-06-10

Diarienummer
KBN/250227

i centrum enligt Barnkonventionen dels grundad i 4 kap. 2 § socialtjänstlagen som inte innebär ett förbud mot ekonomiskt bistånd till personer som vistas i Sverige utan tillstånd;

- Undantag från kravet ska kunna göras om det i ett enskilt fall finns skäl för det.
- Ett krav införs som inte omfattar ekonomiskt bistånd med stöd av 4 kap. 2 § socialtjänstlagen.
- Ett krav införs som inte omfattar ekonomiskt bistånd till barn som vistas i Sverige utan tillstånd.

Kultur- och bildningsnämnden

Sofia Magnusson
Ordförande